Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2026)0217

Poročilo Komisije o Albaniji za leto 2025

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. junija 2026 o poročilu Komisije o Albaniji za leto 2025 (2025/2250(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju Stabilizacijsko-pridružitvenega sporazuma med Evropskima skupnostma in njunimi državami članicami na eni strani ter Republiko Albanijo na drugi strani[1],

– ob upoštevanju prošnje Republike Albanije za članstvo v EU, vložene 24. aprila 2009,

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/1529 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. septembra 2021 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III)[2],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1449 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o vzpostavitvi instrumenta za reforme in rast za Zahodni Balkan[3],

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 5. februarja 2020 z naslovom Okrepitev pristopnega procesa – verodostojna perspektiva EU za Zahodni Balkan (COM(2020)0057),

– ob upoštevanju pogajalskega okvira EU z Albanijo, ki ga je Svet odobril julija 2022 in v katerem so določene smernice in načela za pogajanja o pristopu Albanije k EU,

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 8. novembra 2023 z naslovom Novi načrt za rast za Zahodni Balkan (COM(2023)0691),

– ob upoštevanju programa reform Albanije, ki je bil vložen v okviru

---

1 UL L 107, 28.4.2009, str. 166, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2009/332/oj.
2 UL L 330, 20.9.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
3 UL L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

instrumenta EU za reforme in rast za Zahodni Balkan, kot ga je odobrila Komisija 23. oktobra 2024,

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 8. julija 2025 z naslovom Poročilo o stanju pravne države za leto 2025 (COM(2025)0900) in priloženega delovnega dokumenta služb Komisije z naslovom *2025 Rule of Law Report – Country Chapter on the rule of law situation in Albania* (Poročilo o stanju pravne države za leto 2025 – Poglavje o stanju pravne države v Albaniji) (SWD(2025)0928),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 4. novembra 2025 o širitveni politiki EU za leto 2025 (COM(2025)0690) in priloženega delovnega dokumenta služb Komisije z naslovom *Albania 2025 Report* (Poročilo o Albaniji za leto 2025) (SWD(2025)0750),

– ob upoštevanju končnega poročila misije za opazovanje volitev Urada za demokratične institucije in človekove pravice (ODIHR) Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) z dne 23. oktobra 2025 o parlamentarnih volitvah v Albaniji dne 11. maja 2025,

– ob upoštevanju izjave z vrha EU-Zahodni Balkan, ki je potekal v Bruslju 17. decembra 2025,

– ob upoštevanju vrhov EU-Zahodni Balkan, ki so potekali v Sofiji, Zagrebu in na Brdu pri Kranju v letih 2018, 2020 oziroma 2021, ter izjav s teh vrhov,

– ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Albaniji,

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 11. marca 2026 o širitveni strategiji EU[4],

– ob upoštevanju indeksa zaznave korupcije za leto 2025, ki ga je februarja 2026 objavila organizacija Transparency International,

– ob upoštevanju svetovnega indeksa svobode medijev za leto 2025, ki ga je marca 2025 objavila organizacija Novinarji brez meja,

– ob upoštevanju poročila Svetovnega gospodarskega foruma z dne 11. junija 2025 z naslovom *Global Gender Gap Report 2025* (Poročilo o razlikah med spoloma v svetu za leto 2025),

– ob upoštevanju člena 55 Poslovnika,

– ob upoštevanju poročila Odbora za zunanje zadeve (A10-0141/2026),

A. ker širitev EU ostaja strateška naložba v mir, varnost, stabilnost ter demokratični in socialno-ekonomski razvoj po vsej evropski celini;

B. ker Albanija ohranja jasno in dosledno strateško usmeritev k članstvu

---

4 Sprejeta besedila, P10_TA(2026)0077.

v EU in je izkazala popolno usklajenost s skupno zunanjo in varnostno politiko EU, tudi z omejevalnimi ukrepi EU proti Rusiji in Belorusiji ter s podpiranjem Ukrajine pri glasovanju o resolucijah Generalne skupščine OZN;

C. ker je Albanija leta 2014 dobila status države kandidatke za članstvo v EU, julija 2022 je začela pristopna pogajanja, novembra 2023 je uspešno zaključila postopek pregleda, med 15. oktobrom 2024 in 17. novembrom 2025 pa je odprla vse sklope pogajalskih poglavij;

D. ker poročilo Komisije o Albaniji za leto 2025 potrjuje, da država še naprej napreduje na večini področij, povezanih s pristopom, obenem pa poudarja, da so potrebne globlje, doslednejše in nepovratne reforme;

E. ker je verodostojnost širitvenega procesa EU odvisna od strogih pogojev, na dosežkih temelječega napredka in učinkovitega izvajanja reform, ne pa zgolj od formalnega sprejetja zakonodaje; ker je pristop Albanije k EU odvisen od trajnih, poglobljenih in nepovratnih reform na vseh področjih, ki jih zajema sklop temeljnih prvin pristopnih pogajanj, začenši s pravno državo in delovanjem demokratičnih institucij; ker je časovni razpored za pristop odvisen od kakovosti reform, ki jih izvede država kandidatka;

F. ker je za pristopno pot Albanije še zmeraj izjemno pomembno, da se krepijo demokratične institucije, neodvisnost sodstva, prizadevanja za boj proti korupciji, svoboda medijev in temeljne pravice, tudi pravice manjšin;

G. ker je varovanje celovitosti demokratičnih procesov postalo osrednji element širitvene politike EU; ker je albanski parlament julija 2025 sprejel prvo nacionalno strategijo države za boj proti tujemu vmešavanju in dezinformacijam;

H. ker priporočila ODIHR z dne 23. oktobra 2025, ki so sledila albanskim parlamentarnim volitvam 11. maja 2025, in prejšnja priporočila ODIHR za nadaljnje izboljšanje izvedbe volitev v Albaniji še niso bila v celoti obravnavana;

1. pozdravlja izjemno zavezanost Albanije vključevanju v EU, ki temelji na soglasju med vsemi političnimi strankami in veliki podpori med državljani, ter pozdravlja dejstvo, da je Albanija v samo 13 mesecih odprla vse sklope pristopnih pogajanj; ugotavlja, da je podpora albanskih državljanov za članstvo v EU še vedno visoka in odraža močne evropske težnje albanske družbe; spodbuja državo, naj ohrani sedanji zagon pri reformah in nadaljuje usklajevanje s pravnim redom EU, pri čemer poudarja, da napredek Albanije na njeni evropski poti prispeva k stabilnosti, varnosti in odpornosti evropske celine;

2. ugotavlja, da želi Albanija do konca leta 2027 zaključiti pristopna pogajanja, in pozdravlja, da je v zadnjih letih glede tega dosegla hiter

napredek; poudarja, da morajo albanske oblasti zagotoviti temeljito izvajanje zakonodaje;

3. ugotavlja, da je bil albanski volilni okvir v poročilu Komisije o Albaniji za leto 2025 in poročilu ODIHR o parlamentarnih volitvah maja 2025 ocenjen kot na splošno ustrezen za izvedbo konkurenčnih volitev, hkrati pa so bili ponovno izraženi pomisleki v zvezi z neenakimi konkurenčnimi pogoji za politične akterje, zlorabo upravnih virov, ki brišejo meje med državnimi institucijami in strankarskimi strukturami, financiranjem političnih strank, obtožbami o kupovanju glasov in pritiskom na volivce; zato poziva albansko politično večino in njeno opozicijo, naj si v tesnem sodelovanju s civilno družbo konstruktivno in vključujoče prizadevata za celovito volilno reformo ter precej pred prihodnjimi volilnimi cikli v celoti izvedeta neizpolnjena priporočila ODIHR in Beneške komisije; poudarja, da bi morala ta reforma okrepiti volilni okvir, vključno s preglednostjo financiranja kampanj, pravičnim dostopom do medijev in zaščitnimi ukrepi proti zlorabi upravnih virov, ter zagotoviti učinkovito izvrševanje okvira; poudarja, da sta široko politično soglasje in dejansko izvajanje teh reform bistvena za zagotavljanje zaupanja javnosti v prihodnje volitve;

4. izraža zaskrbljenost zaradi stalne politične polarizacije in napadalnega političnega diskurza, ki zmanjšujeta parlamentarni nadzor, zaupanje javnosti in učinkovito delovanje demokratičnih institucij; spodbuja politične akterje, naj se ponovno vključijo v konstruktiven parlamentarni dialog in zagotovijo, da bo albanski parlament ostal osrednji forum za demokratično razpravo in demokratični nadzor; poudarja, da je v delujoči demokraciji potrebno smiselno sodelovanje opozicije v parlamentarnih postopkih; opozarja, da nasilni protesti nimajo prostora v delujoči demokraciji;

5. spodbuja strožji parlamentarni nadzor nad izvršno oblastjo, večjo preglednost zakonodajnih postopkov in bolj smiselno posvetovanje v zgodnji fazi z organizacijami civilne družbe, socialnimi partnerji in neodvisnimi institucijami; poudarja, da bi si bilo treba prizadevati za napredek v procesu vključevanja v EU, ne da bi pri tem ogrozili kakovosti in vključevalnosti reform; poudarja pomen ustreznega sodelovanja deležnikov in nacionalne odgovornosti, da se zagotovita vzdržno izvajanje in trajen učinek; poudarja, da je pomembno okrepiti vlogo in zmogljivosti albanskih parlamentarnih odborov, tudi z boljšim dostopom do informacij, strokovno podporo in preglednimi zakonodajnimi postopki;

Pravna država, sodstvo in boj proti korupciji

6. pozdravlja nadaljnje izvajanje procesa reforme pravosodja v Albaniji, vključno s preverjanjem sodnikov in tožilcev, kar prispeva k večji odgovornosti in integriteti v sodstvu; izreka pohvalo Visokemu sodnemu svetu za nova imenovanja sodnikov, ki so prispevala k zmanjšanju števila nezasedenih sodniških mest; poudarja, da je

varovanje neodvisnosti sodstva še vedno bistveno za pravno državo, skupaj s stalnimi prizadevanji za nadaljnje povečanje odgovornosti, kakovosti in učinkovitosti sodstva; ugotavlja pa, da še vedno obstajajo izzivi, povezani z učinkovitostjo sodstva, dejanskim izvajanjem končnih sodb, sodnimi zaostanki, doslednostjo sodne prakse in poskusi neprimernega vplivanja;

7. želi spomniti, da je parlamentarna imuniteta del ustavnega okvira Albanije, namenjenega zagotavljanju pravilnega delovanja demokratičnih institucij; poudarja, da bi bilo treba vse odločitve v zvezi s tem sprejemati strogo v skladu z ustavnimi določbami in uveljavljenimi pravnimi postopki, brez političnega vmešavanja in brez nepotrebnega odlašanja;

8. izreka pohvalo albanskim oblastem za nenehno izboljševanje učinkovitosti ustavnega sodišča; vendar poziva k nadaljnji krepitvi organov pravosodnega upravljanja na splošno ter k trajnim naložbam v sodno infrastrukturo in digitalizacijo; želi spomniti, da se sodstvo še naprej srečuje s političnimi pritiski in grožnjami, ki bi lahko ogrozili neodvisnost sodstva; poudarja, da je pomembno, da tako izvršilna kot zakonodajna oblast pravočasno in celovito izvajata odločbe ustavnega sodišča kot bistvenega elementa pravne države in institucionalnega ravnovesja;

9. obžaluje, da je Albanija po ocenah, objavljenih na indeksu zaznave korupcije organizacije Transparency International za leto 2025, padla na 91. mesto v primerjavi z letom 2024, ko je bila na 80. mestu; poudarja, da je korupcija še vedno zelo zaskrbljujoča in da mora Albanija kljub napredku, ki ga je dosegla na področju pravnega in institucionalnega okvira, dodatno povečati namenske policijske zmogljivosti ter izboljševati svoje rezultate pri preiskavah, pregonu in pravnomočnih obsodbah, zlasti v primerih korupcije na visoki ravni; pozdravlja sprejetje ključne protikorupcijske zakonodaje, tudi o zaščiti žvižgačev in nasprotju interesov, ter poziva k njenemu temeljitemu izvajanju; pozdravlja stalno delo specializiranih protikorupcijskih institucij in institucij za boj proti organiziranemu kriminalu, vključno s posebno strukturo za boj proti korupciji in organiziranemu kriminalu (SPAK), ter poziva k njihovi trajni neodvisnosti, ustreznemu financiranju in zadostni operativni zmogljivosti, ne da bi pri tem omejevali njihova preiskovalna pooblastila ali ogrožali njihovega dela; poziva k okrepljenim prizadevanjem za zagotovitev učinkovitega sledenja, zamrznitve, zaplembe in upravljanja sredstev, pridobljenih s kaznivimi dejanji, tudi s sistematičnimi finančnimi preiskavami, boljšim medagencijskim in čezmejnim sodelovanjem ter polno uporabo orodij za zaplembo v skladu s temeljnimi pravicami;

10. vztraja, da je treba korupcijo obravnavati na vseh ravneh, da bi povečali zaupanje državljanov v državne institucije in vzpostavili predvidljivo poslovno okolje; poziva k večji preglednosti, nadzoru nad nasprotji interesov, ocenam tveganja za integriteto in ciljno

usmerjenim preventivnim ukrepom v sektorjih z visokim tveganjem, zlasti pri javnih naročilih in koncesijah, izdajanju dovoljenj in inšpekcijskih pregledih, pa tudi v gradbeništvu in prostorskem načrtovanju;

11. poziva Albanijo, naj doseže odločen napredek pri prvem vpisu lastnine in pravičnih, vsesplošno sprejetih odškodninah, izboljšanju preglednosti državne zemljiške knjige in kakovosti katastrskih podatkov v zemljiški knjigi ter zagotovi, da se bosta v primerih razlastitve in odstranitve nepremičnin spoštovali pravica do poštenega sojenja in pravica do sodnega varstva;

12. poudarja pomen učinkovitega boja proti organiziranemu kriminalu, vključno z mrežami za pranje denarja in za nedovoljen promet s prepovedanimi drogami, ter poziva k tesnejšemu sodelovanju z agencijami EU, kot sta Europol in Eurojust; poziva oblasti, naj pospešijo prizadevanja za uskladitev albanskega pravnega okvira o organiziranem kriminalu s pravnim redom EU, okrepijo zmogljivosti kazenskega pregona in povečajo učinkovitost preiskav;

13. pozdravlja, da so banke v Albaniji uradno začele izvajati čezmejne transakcije v evrih prek sistema SEPA; izreka pohvalo albanskim oblastem za njihova velika prizadevanja v boju proti pranju denarja s sprejetjem nacionalne strategije za preprečevanje pranja denarja in financiranje terorizma za obdobje 2024–2030; je seznanjen s pobudo *Cashless Albania 2030* (Brezgotovinska Albanija 2030), katere cilj je odpraviti visoko stopnjo neformalnosti v podjetjih in nezakonite denarne tokove;

Temeljne pravice in svoboda medijev

14. pozdravlja, da se je Albanija na svetovnem indeksu svobode medijev za leto 2025, ki ga je objavila organizacija Novinarji brez meja, z 99. mesta v letu 2024 povzpela na 80. mesto v letu 2025; poziva k nadaljnjim prizadevanjem za zaščito svobode izražanja in pluralnosti medijev v Albaniji, vključno z večjo preglednostjo pri morebitnih nasprotjih interesov lastnikov medijev, zaščitnimi ukrepi pred političnim in gospodarskim pritiskom na novinarje ter učinkovitim preiskovanjem groženj medijskim delavcem in napadov nanje; poziva tudi k večji preglednosti lastniških struktur medijev in pregledni porazdelitvi državnega oglaševanja, da bi zaščitili uredniško neodvisnost in pluralnost medijev;

15. odločno obsoja sovražnost do neodvisnih novinarjev in medijskih delavcev v Albaniji, vključno z verbalnimi napadi in protimedijsko retoriko visokih uradnikov, kampanjami blatenja in mizoginim spletnim nadlegovanjem, ki je pogosto usmerjeno proti tistim novinarkam, ki poročajo o pravni državi, korupciji in pravosodnih zadevah; poleg tega izraža zaskrbljenost zaradi velikega števila tožb proti novinarjem; pozdravlja nedavne spremembe albanskega kazenskega zakonika; vendar obžaluje, da niso privedle do popolne

dekriminalizacije obrekovanja in žalitev v skladu s standardi EU in mednarodnimi standardi;

16. poziva albanske oblasti, naj spodbujajo medijsko in digitalno pismenost kot dopolnilni ukrep za krepitev odpornosti informacijskega okolja, tudi z vključevanjem pobud za medijsko pismenost v izobraževalni sistem, podpiranjem usposabljanja učiteljev in sodobnih učnih virov ter krepitvijo sodelovanja z neodvisnimi mediji in ustreznimi programi EU za spodbujanje kritičnega mišljenja in odgovornega digitalnega udejstvovanja;

17. spodbuja Albanijo, naj okrepi institucionalni okvir za zaščito in spodbujanje pravic pripadnikov etničnih in verskih manjšin ter ranljivih skupin, vključno z Romi in Egipčani, invalidi, delavci migranti in osebami LGBTIQ+, ter zagotovi učinkovito izvajanje protidiskriminacijske zakonodaje in boljši dostop etničnih in verskih manjšin ter ranljivih skupin do javnih storitev ter njihovo smiselno udeležbo v družbenem, gospodarskem in političnem življenju; je zaskrbljen, ker se v političnem diskurzu Albanije pojavlja retorika proti enakosti spolov; ugotavlja, da morajo krepitev institucionalnega okvira za varstvo pravic manjšin spremljati učinkoviti ukrepi, da se bodo te pravice v celoti in učinkovito izvajale v praksi;

18. poziva albanske oblasti, naj priznanim narodnim manjšinam zagotovijo trajnosten dostop do izobraževanja v manjšinskih jezikih ter podprejo ustrezno usposabljanje učiteljev, pripravo učbenikov in ohranjanje kulturne identitete;

19. pozdravlja sprejetje zakona o enakosti spolov v Albaniji, ki je v skladu s pravnim redom EU in mednarodnimi standardi na področju človekovih pravic; vendar izraža zaskrbljenost zaradi valov dezinformacij in sovraštva do oseb LGBTIQ+, vključno s kampanjami blatenja proti delu organizacij civilne družbe, ki si prizadevajo za enakost oseb LGBTIQ+; poziva albanske oblasti, naj poskrbijo, da bodo osebe, ki širijo diskriminatorno retoriko, odgovarjale pred sodiščem; poziva albansko vlado, naj pripravi pravne ukrepe, kot je registrirano partnerstvo, za priznanje in zaščito istospolnih parov v skladu s svojo zavezo iz nacionalnega akcijskega načrta za osebe LGBTI (2021–2027) in za uskladitev albanske zakonodaje o človekovih pravicah s pravnim redom EU;

20. pozdravlja priznanje dolgoletne zgodovinske prisotnosti bolgarske skupnosti v regijah, kot so Prespa, Golo Brdo in Gora, ter spodbuja albanske oblasti, naj zagotovijo popolno spoštovanje njihovih jezikovnih, kulturnih in izobraževalnih pravic ter pravic drugih priznanih narodnih manjšin v Albaniji;

21. obžaluje, da še vedno obstajajo težave z diskriminacijo in socialno izključenostjo manjšin v Albaniji, zlasti pri dostopu do izobraževanja, zaposlitve in javnih storitev; poziva albansko vlado, naj protidiskriminacijske politike in pravice manjšin v celoti uskladi s

pravnim redom EU; poudarja, da je treba izboljšati dostop do pravnega varstva in političnega udejstvovanja, zlasti za ranljive in marginalizirane skupine;

22. priznava, da grška narodna manjšina ohranja močno zgodovinsko prisotnost, zlasti v južni Albaniji, in poziva Albanijo, naj zagotovi varstvo lastninske pravice;

23. poudarja tudi pomen ohranjanja krajev spomina, povezanih s komunistično diktaturo, ter podpiranja spominskih in izobraževalnih pobud, ki spodbujajo zgodovinsko ozaveščenost in krepijo demokratično kulturo, zlasti med mlajšimi generacijami;

24. pozdravlja živahno in konstruktivno civilno družbo v Albaniji, ki ima ključno in pozitivno vlogo v procesu reform; spodbuja albansko vlado, naj vzpostavi sodelovalne odnose in civilno družbo že v zgodnji fazi resnično vključi v pregleden zakonodajni postopek; vendar obžaluje, da se organizacije civilne družbe v Albaniji še naprej spoprijemajo z izzivi in prejemajo omejeno javno financiranje; poleg tega poziva albansko vlado, naj zagotovi spodbudno, varno in nediskriminatorno okolje za civilno družbo;

25. je zaskrbljen, ker je Albanija na svetovnih lestvicah, objavljenih v poročilu Svetovnega gospodarskega foruma o razlikah med spoloma v svetu za leto 2025, padla s 23. mesta v letu 2024 na 36. mesto v letu 2025, kar kaže na vse večje razlike med spoloma; ugotavlja, da pravni okvir za boj prosti nasilju na podlagi spola še ni v usklajen z Istanbulsko konvencijo; poziva albansko vlado, naj izboljša podporne storitve za žrtve, zlasti na področju zdravstvenega varstva, financiranja zatočišč za ženske, brezplačne pravne pomoči ter programov ponovnega vključevanja in rehabilitacije;

26. je zaskrbljen, ker se nacionalna agenda Albanije za otrokove pravice za obdobje 2021–2026 še ne izvaja v celoti, dostop otrok do pravnega varstva pa ovirajo zamude, omejena pravna pomoč in neustrezno institucionalno usklajevanje; obžaluje, da je večina otrok v Albaniji še vedno izpostavljena tveganju revščine; poziva albanske oblasti, naj učinkovito izvajajo nacionalno agendo za otrokove pravice z zagotavljanjem pomoči otrokom, ki trpijo zaradi izključenosti in revščine;

Reforma javne uprave in upravljanje

27. je seznanjen z napredkom, ki je bil dosežen pri reformi javne uprave, vključno s strateškim načrtovanjem in usklajevanjem; pozdravlja sprejetje medsektorske strategije za reformo javne uprave za obdobje 2025–2030; poudarja pa, da so potrebna nadaljnja prizadevanja, da bi zagotovili zaposlovanje na podlagi dosežkov in dosegli depolitizacijo javne uprave, vključno s sprejetjem in izvajanjem novega zakonodajnega okvira za javno upravo;

28. je zaskrbljen, ker niti pravni okvir za javna naročila niti zakonodaja o

pravu družb nista v celoti usklajena s pravnim redom EU; poziva albanske oblasti, naj si še naprej prizadevajo za popolno uskladitev albanske zakonodaje s pravnim redom EU; poziva k okrepljenemu parlamentarnemu nadzoru, neodvisnim revizijam in popolni preglednosti postopkov javnega naročanja, da bi zagotovili skladnost s standardi EU na področjih konkurence, varstva podatkov in boja proti korupciji;

29. pozdravlja tekoče delo albanskega medstrankarskega parlamentarnega odbora za teritorialno reformo; poudarja, da bi bilo treba vse reforme na tem področju izvesti z vključujočim procesom ter na podlagi objektivnih socialno-ekonomskih meril in evropskih standardov lokalne samouprave;

30. poziva k boljšemu načrtovanju politik, odločanju na podlagi dokazov in preglednim proračunskim postopkom, vključno z okrepljenim parlamentarnim nadzorom nad javnimi financami; vztraja, da je treba izboljšati finančne vire, upravno zmogljivost in fiskalno avtonomijo enot lokalnih organov;

31. pozdravlja, da so albanske oblasti pred kratkim sprejele nacionalno strategijo za kibernetsko varnost za obdobje 2025–2030; pozdravlja uskladitev veljavnega albanskega zakona o kibernetski varnosti z direktivo EU NIS 2[5]; izreka pohvalo albanskim oblastem za sprejetje posodobljenega seznama upravljavcev kritične in pomembne informacijske infrastrukture;

32. pozdravlja, da Albanija stalno izboljšuje prenos podatkov Eurostatu; poziva albanske oblasti, naj še okrepijo pripravo in razširjanje visokokakovostnih podatkov;

33. izreka pohvalo albanski vladi za sprejetje novih zakonov o blagovnih znamkah in patentih; poziva albanske oblasti, naj albansko pravo intelektualne lastnine v celoti uskladijo s pravnim redom EU in ga še naprej krepijo;

Socialno-ekonomske reforme in okolje

34. pozdravlja sodelovanje Albanije pri izvajanju načrta EU za rast za Zahodni Balkan; vendar ugotavlja, da še vedno obstajajo strukturne pomanjkljivosti, vključno z neformalnostjo v poslovanju, omejeno rastjo produktivnosti in zahtevnim poslovnim okoljem; obžaluje, da sta zaradi obsežne neformalne ekonomije ovirana poslovno okolje in konkurenca; ponovno poudarja pomen izboljšanja prometne infrastrukture med državami Zahodnega Balkana ter nadaljnjega

---

[5] Direktiva (EU) 2022/2555 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o ukrepih za visoko skupno raven kibernetske varnosti v Uniji, spremembi Uredbe (EU) št. 910/2014 in Direktive (EU) 2018/1972 ter razveljavitvi Direktive (EU) 2016/1148 (direktiva NIS 2) (UL L 333, 27.12.2022, str. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj).

razvoja njihovih železniških in letalskih povezav z državami članicami EU; izreka pohvalo albanskim oblastem za oprostitev plačila DDV za projekte v Albaniji, ki jih financira EU;

35. opozarja na potencial gospodarskega in naložbenega načrta EU za Zahodni Balkan za izboljšanje regionalne železniške in cestne povezljivosti; v zvezi s tem poziva oblasti v vseh zadevnih državah, naj dokončajo projekte koridorja VIII, ki povezujejo Albanijo, Severno Makedonijo in Bolgarijo;

36. poziva k izvajanju celovitega mehanizma pregleda neposrednih tujih naložb kot strateške pobude za zaščito nacionalnih interesov Albanije, povečanje varnosti ter zagotavljanje predvidljivosti za vlagatelje in skladnosti s standardi EU;

37. poudarja, da je sistem notranje kontrole albanskega notranjega nadzora javnih financ še vedno delno učinkovit; poziva Albanijo, naj poveča odgovornost in preglednost podjetij v državni lasti, tako da svoja letna poročila o finančni uspešnosti javno objavi; poziva albanske oblasti, naj v celoti izvajajo priporočila albanske vrhovne revizijske institucije;

38. pozdravlja sprejetje albanske strategije za posodobitev in uskladitev albanskih carinskih informacijskih sistemov s sistemi EU za obdobje 2025–2030; izreka pohvalo albanskim oblastem za njihova prizadevanja pri izpolnjevanju standardov EU z uskladitvijo in izboljšanjem carinske infrastrukture; poudarja, da je treba carinske informacijske sisteme precej nadgraditi, da bi dosegli popolno harmonizacijo s standardi EU, in poziva albanske oblasti, naj pospešijo potrebne naložbe in reforme na tem področju;

39. izreka pohvalo albanskim oblastem za uskladitev zakonodaje o zasebnih pokojninskih skladih s pravnim redom EU; poziva Albanijo, naj dokonča usklajevanje s pravnim redom EU na področju zavarovalništva, kapitalskih trgov, trgov vrednostnih papirjev, investicijskih skladov in infrastrukture finančnih trgov;

40. toplo pozdravlja predlog Komisije in odobritev Sveta za začetek pogajanj o razširitvi režima EU „gostovanja kot doma“ na Zahodni Balkan ter poziva Komisijo in partnerice z Zahodnega Balkana, naj hitro sprejmejo potrebne ukrepe za vzajemno odprtje trgov gostovanja EU in partneric z Zahodnega Balkana, da bodo lahko državljani in podjetja uživali koristi storitev gostovanja brez dodatnih stroškov;

41. poudarja, kako pomembne so naložbe v izobraževanje, razvoj znanj in spretnosti ter inovacije za podporo trajnostni rasti in socialni koheziji; izreka pohvalo albanski vladi za sprejetje zakonodajnih aktov za reformo visokega šolstva in za neprekinjeno izvajanje nacionalne strategije za izobraževanje za obdobje 2021–2026; poziva albanske oblasti, naj dokončno oblikujejo izvedbeno zakonodajo za zakon o kulturni dediščini in muzejih; spodbuja razvoj politik,

namenjenih zmanjšanju izseljevanja mladih in bega možganov ter krepitvi priložnosti za mlade strokovnjake z boljšimi pogoji na trgu dela, reformo izobraževanja in podporo inovacijam;

42. poziva k nadaljnjemu razvoju in učinkovitemu izvajanju okvira za socialna stanovanja v Albaniji na podlagi nadaljevanja in izboljšanja nacionalne strategije za socialna stanovanja za obdobje 2016–2025, da bi zagotovili stabilne in dostojne življenjske pogoje za skupine z nižjimi dohodki in ranljive skupine; zlasti poudarja pomen dostopnih in cenovno ugodnih socialnih stanovanj za mlade, vključno s študenti in vajenci, saj to podpira njihovo geografsko mobilnost, dostop do izobraževanja in usposabljanja ter uspešno vključevanje na trg dela;

43. poudarja, kako pomemben je resničen socialni dialog, da bodo različni segmenti prebivalstva deležni koristi širitve EU; pozdravlja izboljšanje prenosa podatkovnih zbirk in zgodnje povezave z evropskimi službami za zaposlovanje (EURES), kar je omogočila popolna uskladitev nacionalnega seznama poklicev z evropsko večjezično klasifikacijo spretnosti, kompetenc, kvalifikacij in poklicev (ESCO); vendar obžaluje, da se nacionalni sveti za delo sestajajo le redko; poziva, naj se izboljša postopek tristranskega posvetovanja, vključno z ustrezno zastopanostjo sindikatov; poudarja, da je treba še naprej podpirati krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev;

44. poziva k večjim prizadevanjem za spodbujanje skladnosti z delovnim pravom EU ter okvirom EU za zdravje in varnost pri delu, vključno s celovitim izvajanjem nediskriminatornih politik in ukrepov za enakost, ter poziva ustrezne nacionalne organe, naj zagotovijo učinkovito spremljanje, izvrševanje in ustrezne sankcije v primerih neskladnosti;

45. poudarja, da so za napredek v smeri pristopa k EU potrebni dejanski rezultati pri izvajanju in izvrševanju okoljskega pravnega reda, zlasti v zvezi z okoljskimi presojami, naravovarstveno zakonodajo in pravicami do udeležbe javnosti;

46. je seznanjen z napovedjo albanske vlade, da bo reformirala sektor ravnanja z odpadki v državi ter centralizirala in izboljšala zbiranje odpadkov in ravnanje z njimi; vendar z zaskrbljenostjo ugotavlja, da glede na oceno Komisije v obdobju poročanja ni bilo napredka na področju okolja in podnebnih sprememb; poziva albansko vlado, naj da prednost izvajanju strategij za prilagajanje podnebnim spremembam, razvoju obnovljivih virov energije in podpori trajnostne gospodarske rasti;

47. globoko obžaluje dejstvo, da je bil albanski zakon o strateških naložbah iz leta 2015 podaljšan zaradi določb, ki omogočajo pospešene postopke za izdajo dovoljenj in manjši okoljski nadzor, kar bi lahko negativno vplivalo na zavarovana območja in druga okoljsko občutljiva območja; poziva k razveljavitvi sprememb zakona o zavarovanih območjih iz leta 2024, ki omogočajo razvoj obsežne

turistične infrastrukture na zavarovanih območjih ter prenos ključnih pristojnosti upravljanja in odločanja na nacionalni teritorialni svet za zemljiško načrtovanje, s čimer se slabi okoljski nadzor;

48. poudarja, da je Komisija Albanijo posvarila pred ukrepi, ki bi lahko vplivali na njeno pot pristopa k EU v času nacionalnih protestov zaradi obsežnega luksuznega gradbenega projekta, ki ogroža zaščiteno območje prostoživečih živali, kot so flamingi, tjulnji in gnezdišča želv; v zvezi s tem ponavlja kritiko Komisije in opozarja, da je uskladitev z okoljskimi pravili EU, vključno z direktivo o pticah[6] in direktivo o habitatih[7], pogoj za pristop k EU;

49. izraža resno zaskrbljenost, ker sedanji razvoj na zavarovanem območju Vjosa-Narta kaže na praktične posledice teh zakonodajnih sprememb in posledična tveganja za območja s priznano ekološko vrednostjo; pozorno spremlja mirne množične proteste v zvezi s tem; poziva albanske oblasti, naj na podlagi dolgoletne zahteve Komisije in Parlamenta ter v skladu z merili za zaprtje poglavja 27 nemudoma sprejmejo moratorij na vse nove postopke za izdajo dovoljenj, gradbena dela in razvojne posege na zavarovanih območjih, dokler ne bodo razveljavljene nezdružljive določbe spremenjenega zakona o zavarovanih območjih in dokler ne bo zagotovljena popolna skladnost s standardi EU na področju varstva narave; poudarja, da je treba za vse projekte na tem območju opraviti celovite presoje vpliva na okolje, ki bodo popolnoma v skladu s standardi EU, vključno s preglednim postopkom sodelovanja javnosti z lokalnimi skupnostmi, znanstveniki in civilno družbo;

Zunanja politika in regionalno sodelovanje

50. pozdravlja, da se Albanija še naprej povsem usklajuje s skupno zunanjo in varnostno politiko EU, vključno z omejevalnimi ukrepi, njeno nadaljnje sodelovanje v misijah in operacijah skupne varnostne in obrambne politike EU ter njeno konstruktivno vlogo pri spodbujanju regionalne stabilnosti, kar potrjuje močno evroatlantsko usmeritev države; pozdravlja okrepljeno sodelovanje pri varnostnih in obrambnih vprašanjih v okviru partnerstva med EU in Albanijo na področju varnosti in obrambe ter dialogov o varnosti in obrambi; poudarja, kako pomembno je nadaljnje sodelovanje, na primer v obliki skupnih pobud za usposabljanje, združevanja obveščevalnih zmogljivosti in krepitve ukrepov za varovanje meja, da bi se spopadli z regionalnimi in svetovnimi varnostnimi izzivi;

51. poudarja, da bi moralo sodelovanje v mednarodnih pobudah in

---

6 Direktiva 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic (UL L 20, 26.1.2010, str. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj).

7 Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, 22.7.1992, str. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj).

organizacijah ostati skladno z vrednotami EU, regionalno stabilnostjo in cilji Albanije na področju evropskega povezovanja; poudarja pomen preglednosti in ustreznega parlamentarnega nadzora pri odločitvah v zvezi z mednarodnimi zavezami;

52. poudarja pomen dobrih sosedskih odnosov in regionalnega sodelovanja kot bistvenih elementov širitvenega procesa EU ter pozdravlja dejavno sodelovanje Albanije v regionalnih pobudah; poudarja, da je potrebno tesnejše varnostno sodelovanje na Zahodnem Balkanu, s katerim se bo spodbujalo tesnejše usklajevanje med regionalnimi partnerji v boju proti organiziranemu kriminalu, kibernetskim grožnjam in hibridnim izzivom; priznava strateški pomen jadransko-jonske regije za evropsko varnost in gospodarsko stabilnost; poziva Albanijo, naj v sodelovanju z EU in Natom okrepi svoje zmogljivosti za pomorsko varnost, vključno s krepitvijo pomorske infrastrukture, izboljšanjem nadzornih sistemov in okrepitvijo prizadevanj za boj proti nezakonitim dejavnostim, kot je trgovina z ljudmi; spodbuja Albanijo, naj tesneje sodeluje z obalnimi državami EU, da bi zaščitila ključne pomorske poti in okoljsko trajnostnost v regiji;

53. opozarja, da lahko pobude, razvite zunaj okvira EU, vključno s pobudo za odprti Balkan, ustvarijo vzporedne strukture, ki bi lahko ogrozile berlinski proces in skupni regionalni trg Zahodnega Balkana;

Podpora EU

54. pozdravlja finančno in tehnično pomoč EU Albaniji v okviru instrumenta IPA III ter instrumenta za reforme in rast ter poudarja, da mora taka podpora ostati tesno povezana s konkretnim izvajanjem reform in merljivimi rezultati; poziva k večji podpori EU za regionalne varnostne pobude, ki krepijo stabilnost in odpornost na Zahodnem Balkanu; pozdravlja dvostranske ukrepe pomoči v okviru evropskega mirovnega instrumenta v podporo albanskim oboroženim silam, ki krepijo potencial Albanije za prispevanje k misijam in operacijam v okviru skupne varnostne in obrambne politike EU;

55. poziva k okrepljenemu nadzoru in dejanski udeležbi organizacij civilne družbe, poslovnih združenj in socialnih partnerjev v vseh fazah instrumenta za reforme in rast za Zahodni Balkan, vključno z oblikovanjem reformnih ukrepov, izvajanjem projektov in spremljanjem rezultatov;

56. poziva EU, naj zagotovi dodatno finančno in tehnično pomoč Albaniji za podporo trajnostnemu razvoju podeželja in zmanjšanje razkoraka med mesti in podeželjem v skladu s kohezijsko politiko EU;

57. izraža zaskrbljenost zaradi resnih nepravilnosti, ki jih je ugotovil Evropski urad za boj proti goljufijam pri izvajanju programa instrumenta EU za predpristopno pomoč za razvoj podeželja (IPARD II) v Albaniji; poudarja, kako pomembno je zagotoviti popolno

preglednost, odgovornost in učinkovite nadzorne mehanizme pri uporabi finančne pomoči EU, da bi zaščitili finančne interese EU in ohranili zaupanje javnosti; poziva k takojšnjemu izvajanju potrebnih popravnih ukrepov;

58. poziva Komisijo, naj še naprej zagotavlja jasne smernice o prednostnih reformah ter pregledno in natančno spremlja njihov napredek; poleg tega poziva Komisijo, naj v vseh državah članicah in Albaniji začne informacijsko kampanjo, da bi državljanom pojasnila pozitiven učinek širitve EU;

59. spodbuja Komisijo, naj skupaj z Evropsko službo za zunanje delovanje pomaga dodatno okrepiti odpornost Albanije proti hibridnim grožnjam na področju kibernetske varnosti, manipulacije z informacijami in zaščite kritične infrastrukture; poudarja, da je treba izboljšati usklajevanje ter obravnavati dezinformacije in hibridne grožnje, katerih namen je ogroziti javno podporo v Albaniji za pristop te države k EU, in sicer z bolj strateškim poudarjanjem pomena EU za ljudi na Zahodnem Balkanu;

°

° °

60. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, predsedniku Evropskega sveta, podpredsednici Komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, vladam in parlamentom držav članic ter predsedniku, vladi in parlamentu Republike Albanije.